

Samen naar een duurzaam Wijchen

Energieplan op hoofdlijnen

Inleiding

Pagina 4-7

De ambities

Wat willen we bereiken?

Pagina 8-13

De plannen en projecten

Hoe gaan we de ambities bereiken?

Pagina 14-19

De mensen

Wie zijn er betrokken?

Pagina 20-23

Bijlagen

Bijlage 1 | Een toelichting op het IBP

Bijlage 2 | Een toelichting op besparen, aanpassen en opwekken

Bijlage 3 | De projecten

Pagina 32-49

De planning

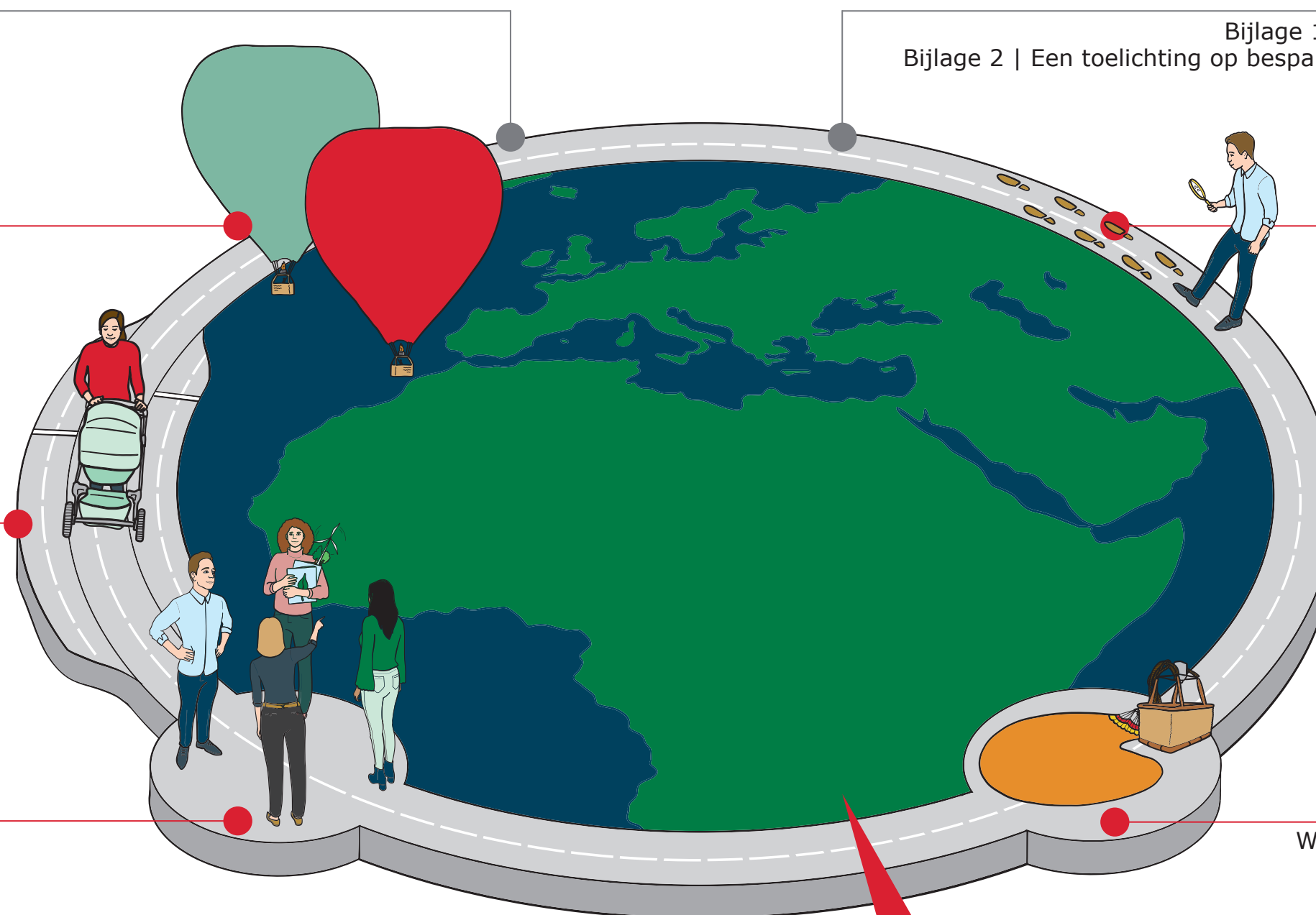
Hoe zien de vervolgstappen eruit?

Pagina 28-31

De middelen

Waarmee gaan we de ambities bereiken?

Pagina 24-27

Dit energieplan op hoofdlijnen draagt onder de noemer 'Samen naar een duurzaam Wijchen' bij aan een duurzame gemeente. Met "Wijchen" worden nadrukkelijk alle kernen in onze gemeente bedoeld. Naast dit plan over energie dragen ook de Wijchense plannen over water, milieu en afval bij aan onze duurzaamheidsdoelstellingen. Deze plannen vallen daarom allemaal onder dezelfde noemer: 'Samen naar een duurzaam Wijchen'.

Wij staan aan de vooravond van één van de grootste uitdagingen ter wereld: hoe zetten wij de oprakende fossiele brandstoffen als olie en gas om in duurzamere vormen van energie? En hoe zorgen we dat onze aarde leefbaar blijft ook voor onze kinderen en kleinkinderen? Twee vragen zijn daarbij voor gemeenten in Nederland relevant: wat **MOETEN** we als gemeente van Europa of van de Rijksoverheid? En wat **WILLEN** we? In dit stuk proberen we deze vragen te beantwoorden. Het is de logische vervolgstap op de routekaart die de Wijchense gemeenteraad in 2016 heeft vastgesteld. En het sluit aan bij het Wijchense coalitieakkoord 2018-2022.

Wind in de rug

Het gros van de landen van de wereld ondertekende in december 2015 het klimaatakkoord in Parijs. Het Nederlandse 'Nationaal Klimaatakkoord' is op 10 juli 2018 gepresenteerd en een klimaatwet is onderweg. Het Interbestuurlijk Programma (IBP) tussen rijk en decentrale overheden helpt ons met nadere afspraken over duurzaamheid. Op regionaal niveau moeten gemeenten een Regionale Energie Strategie opstellen. Deze ontwikkelingen geven ons de wind in de rug.

Energietransitie leeft: het raakt de Wijchense samenleving

Duurzaamheid in het algemeen en de energietransitie in het bijzonder: deze thema's leven ook in Wijchen. Dat blijkt onder meer uit de discussie over windenergie in het buitengebied. Uit het feit dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners meedenken over duurzame projecten. U vindt ze verderop in dit plan. En uit het feit dat er al veel loopt op dit gebied, zowel bij de gemeente zelf als bij andere organisaties. Voorbeelden zijn de duurzaamheidsleningen waar steeds meer Wijchenaren gebruik van maken. En de Energiecoöperatie Leur e.o. die lokale duurzame energieprojecten initieert.

We nemen verantwoordelijkheid

We lossen de mondiale problemen niet in ons eentje op. Maar we willen in Wijchen nadrukkelijk onze lokale verantwoordelijkheid nemen en ons aandeel leveren. Als gemeente, samen met onze inwoners, bedrijven, instellingen en andere belanghebbenden. Want samenwerken is essentieel om de grote opgaven het hoofd te bieden. De Wijchense coalitiepartners Kernachtig Wijchen, VVD en PvdA schreven dit in april 2018 al over het onderwerp duurzaamheid in hun coalitieakkoord.

Over dit plan

Dit plan is opgesteld met input van bewoners, woningbouwverenigingen, maatschappelijke organisaties, het Wijchens bedrijfsleven en kennisinstellingen.

In dit plan staat op hoofdlijnen wat de ambities zijn (wat), welke plannen en projecten daaraan bijdragen (hoe), wie hieraan een bijdrage levert (wie), wat ervoor nodig is (waarmee) en hoe in grote lijnen het pad eruit ziet (wanneer). De focus ligt op de periode tot en met 2023.

Plan op hoofdlijnen

Dit plan met als looptijd 2018-2023 geeft inzicht op hoofdlijnen. Dat doen we zodat we het kunnen aanpassen en bijstellen. Zo komen er ongetwijfeld nieuwe landelijke afspraken, nieuwe technische ontwikkelingen of nieuwe Wijchense initiatieven. Die kunnen we opnemen in een volgende versie van dit plan. Definitieve afspraken met samenwerkingspartners leggen we vast in bestuurlijke documenten zoals samenwerkingsovereenkomsten of lokale prestatieafspraken. Als er binnen de projecten majeure besluiten moeten worden genomen, leggen we die separaat voor.

Van hoofdlijnenplan naar duurzaamheidsagenda

Naast de energietransitie die in dit energieplan op hoofdlijnen centraal staat, zijn andere duurzaamheidsthema's volop in ontwikkeling. Bijvoorbeeld de circulaire economie, toekomstbestendig wonen en het vitaal platteland. Deze thema's worden nu uitgewerkt in het Interbestuurlijk Programma (IBP, zie ook bijlage 1). We verwachten dat we deze ontwikkelingen op termijn kunnen integreren tot één gebiedsgerichte opgave. Ook de andere thema's dragen bij aan duurzaamheid, zoals water, milieu en afval. Door ook deze te betrekken ontstaat een 'duurzaamheidsagenda'. Deze verbreding helpt de energietransitie in Wijchen te versnellen door de financiële en organisatorische koppelkansen.

College trekt samen op

Duurzaamheid is zoals gezegd een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gehele samenleving. Iedereen moet zijn steentje bijdragen, anders komen we er niet. Die gezamenlijke verantwoordelijkheid geldt ook voor de portefeuilles in het college. De regie en coördinatie liggen bij de portefeuillehouder duurzaamheid; de projecten en acties bevinden zich op terreinen die alle portefeuilles raken. We trekken hier als college dan ook gezamenlijk in op.

Met dit plan zetten we de hoofdlijnen tot 2023 uit voor de Wijchense energietransitie. We hopen u inzicht te geven in de projecten en activiteiten. En we hopen vooral dat we u kunnen inspireren om ook in actie te komen. Hoe meer mensen bijdragen, hoe beter! Zo gaan we samen op weg naar een duurzaam Wijchen.

Paul Loermans, wethouder

"We bereiden Wijchen voor op de komst van meer elektrische auto's en fietsen of andere brandstoffen voor onze voertuigen. Daar werk ik graag aan mee, te beginnen bij ons eigen wagenpark."

Titus Burgers, wethouder

"Laten we leren van de ervaringen van anderen! Als portefeuilleregisseur help ik mijn collega wethouders door kennis en succesverhalen uit de regio te delen."

Hans Verheijen, burgemeester

"Het nieuwe college kiest gezamenlijkheid als insteek. Een prachtige aanpak, en volgens mij de enige juiste. Deze opgave raakt iedereen, ongeacht politieke kleur."

Geert Gerrits, wethouder

"Het maken van een warmteplan is een enorme opgave. Ik wil dit zorgvuldig doen en per wijk maatwerk leveren. Mijn eerste stap is het gesprek met belanghebbenden over alternatieve warmteconcepten voor de woningen."

Nick Derks, wethouder

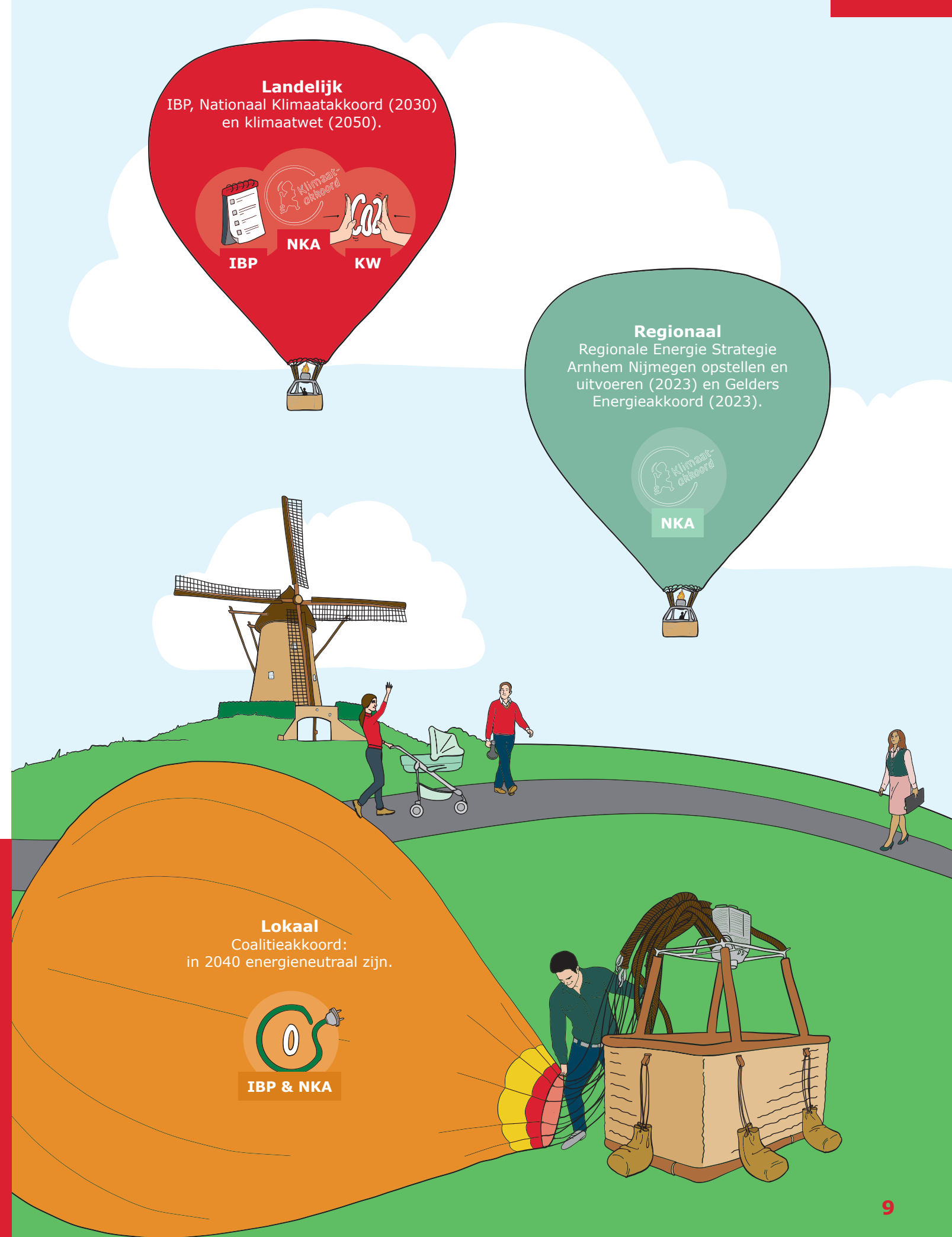
"We verduurzamen ons gemeentelijk vastgoed en energieaansluitingen op een betaalbare wijze. Hiermee geven we als gemeente het goede voorbeeld én besparen we op onze energielasten."

Remco Boer, gemeentesecretaris

"Net als in het college is in onze Werkorganisatie Druten Wijchen samenwerking de sleutel. We gaan integraal werken aan deze opgave zodat we goed kunnen inspelen op initiatieven vanuit de Wijchense samenleving."

De ambities

Wat willen we bereiken?

Wat willen we bereiken als het gaat om de energietransitie en het verminderen van het gebruik van aardgas? Waar werken we naartoe? Verschillende afspraken zijn gemaakt en akkoorden zijn gesloten, nationaal, regionaal en lokaal – laten we het Wijchense coalitieakkoord niet vergeten. In onderstaand schema staan de verschillende akkoorden en ambities vermeld.

Twee recente ontwikkelingen zijn van invloed op de energietransitie van Wijchen: het Interbestuurlijk Programma (IBP) tussen rijk en decentrale overheden en het op 10 juli 2018 gepresenteerd nationaal klimaatakkoord. Hierin staan bestuurlijke afspraken waaraan Wijchen invulling moet geven. Deze afspraken versnellen de energietransitie in Wijchen. Er komt onder andere meer geld vanuit rijk en provincie.

Landelijk: IBP, Nationaal Klimaatakkoord en klimaatwet

Interbestuurlijk Programma (IBP)

Op 14 februari 2018 ondertekende het kabinet het IBP met een gezamenlijke agenda met de decentrale koepels van de gemeenten (VNG), provincies (IPO) en Unie van Waterschappen (UvW). Hierin zijn afspraken gemaakt over negen grote maatschappelijke opgaven. En één hiervan is de energietransitie. Deze interbestuurlijke afspraken vormen de basis voor afspraken met andere organisaties (niet zijnde overheden). Tussen deze grote maatschappelijke opgaven bestaan dwarsverbanden. Zo bestaat er bijvoorbeeld overlap tussen de opgaven 'werken aan het klimaat', 'toekomst bestendig wonen' en vitaal platteland'. Dit biedt kansen voor een integrale aanpak.

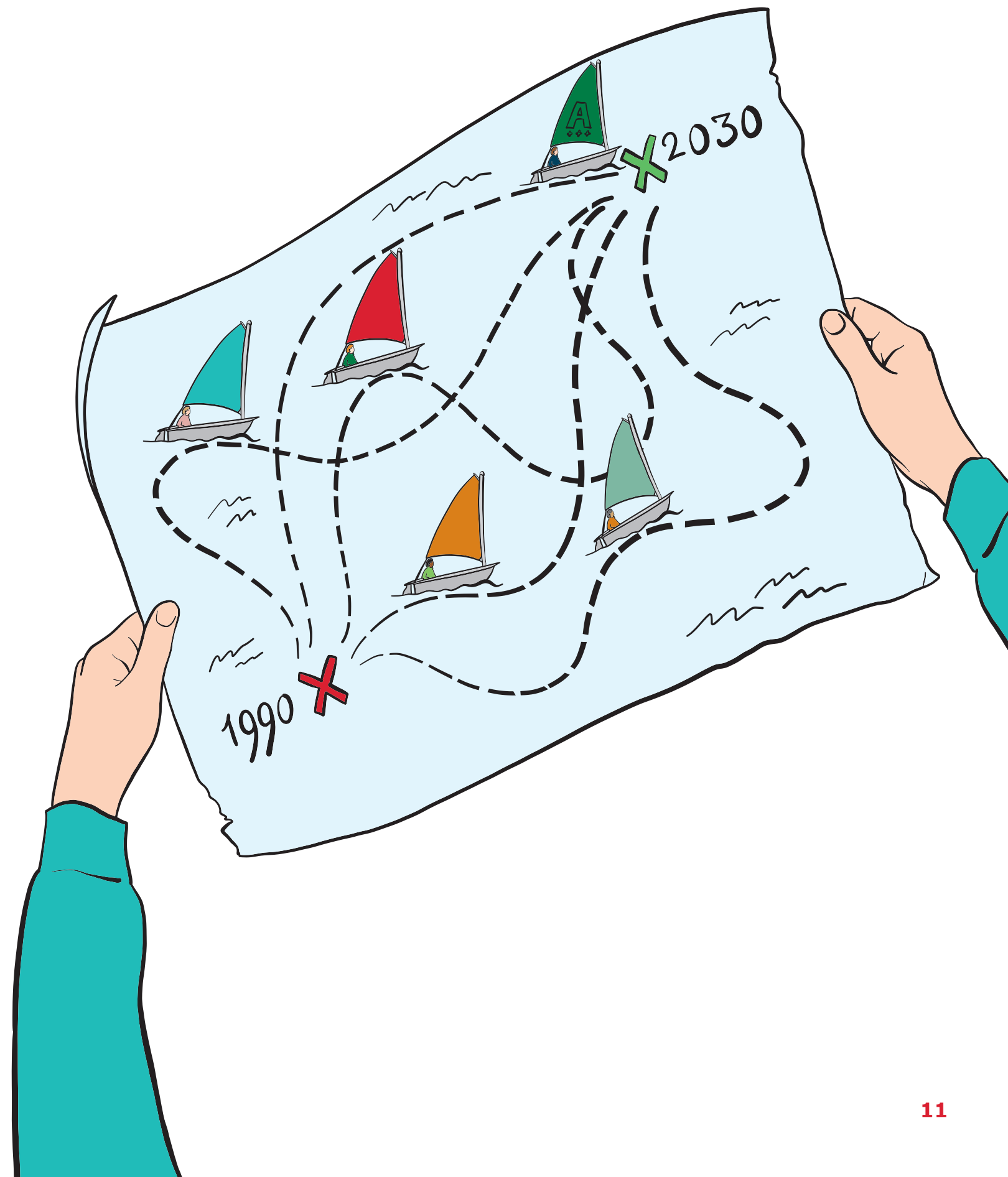

Nationaal klimaatakkoord

Op 10 juli 2018 is het Nationaal Klimaatakkoord op hoofdlijnen gepresenteerd. Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat wil eind dit jaar het definitieve akkoord ondertekenen. De gemeente krijgt een regierol.

Dit zijn de gevolgen van het Nationaal Klimaatakkoord voor Wijchen:

1. In het Nationaal Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten medio 2019 een Regionale Energie Strategie (RES) hebben opgesteld. Het doel van deze RES is om hernieuwbare energieopwekking (zoals zonne- en windenergie) zorgvuldig ruimtelijk in te passen en te zorgen voor maatschappelijke acceptatie ervan.

2. We moeten de uitkomsten van de RES (vanaf 2020) in ons gemeentelijk omgevingsbeleid opnemen.

3. In het definitieve nationaal klimaatakkoord staat welke rekenmodellen, set aan databestanden, rekenregels, aannames en uitgangspunten gebruikt moeten worden voor de bepaling van de lokale ambitie. Nu zijn er nog veel verschillende rekenmodellen in omloop.

4. De gemeenteraad van Wijchen moet in januari 2021 een warmteplan te hebben vastgesteld. In het warmteplan dient het tijdspad vastgelegd te worden waarin wijken worden afgekoppeld van het aardgasnet. Ook staat hierin op wijkniveau welke alternatieve warmtebronnen worden gerealiseerd. Dit gebeurt in samenspraak met de gebouw eigenaren.

5. Bij grootschalige duurzame energieprojecten is het de bedoeling dat minimaal 50% van de lokaal geproduceerde elektriciteit uit zon of wind in eigendom komt van de lokale bevolking. Het doel van dit akkoord is het terugdringen van de uitstoot van alle broeikasgassen in Nederland in 2030 met ten minste 49%.

Klimaatwet

Zeven politieke partijen hebben op 29 juni 2018 de klimaatwet gepresenteerd. De Tweede Kamer bespreekt de wet dit najaar en de verwachting is dat de klimaatwet eind dit jaar door de Eerste Kamer wordt aangenomen. Hierin is één doel vastgelegd, namelijk dat de CO2 uitstoot in 2050 met 95% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990.

Regionaal

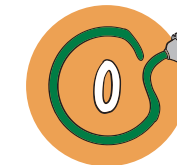
In het Nationaal Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten een Regionale Energie Strategie (RES) opstellen en uitvoeren, met draagvlak van belanghebbenden. Het hoofddoel van de RES is om ervoor te zorgen dat de hernieuwbare energieopwekking zorgvuldig ruimtelijk wordt ingepast en dat die maatschappelijk wordt geaccepteerd. Via de VNG worden gemeenten hierover regelmatig geïnformeerd. De RES bestaat onder andere uit inzicht in het totale energieverbruik, het potentieel aan kansen voor duurzame energiebronnen, de uitvoering van ruimtelijke ateliers en regionale projecten. Een regionale stuurgroep bestaande uit overheden en stakeholders wordt verantwoordelijk voor de voortgang.

Halverwege 2019 moet de regio haar RES inleveren bij het rijk. De gemeenten moeten onderling bestuurlijke afspraken maken over hun bijdrage aan de regionale opgave.

In regio Arnhem Nijmegen zijn we vorig jaar gestart met het opstellen van een RES. De door PFO Duurzaamheid vastgestelde 'Routekaart energietransitie Arnhem Nijmegen' (2018) wordt aangepast aan de eisen van het nationaal klimaatakkoord (waaronder het gebruik van afgesproken rekenmethode).

Vanuit ons voorzitterschap van het regionale PFO duurzaamheid neemt Wijchen deel aan het Gelders Energie Akkoord (GEA), een afstemming tussen de regio's en de provincie. De ambities van het GEA zijn in lijn met de landelijke en provinciale ambities.

Lokaal

Duurzame energieproductie en besparing

In het coalitieakkoord heeft de gemeente Wijchen afgesproken om in 2040 energieneutraal te zijn (exclusief mobiliteit) en om in fases het gebruik van aardgas te verminderen. Dit betekent dat in 2040 de energie die gebruikt wordt door gebouwen en bedrijven, afkomstig is uit duurzame bronnen (lieftst lokaal). Deze lange termijn ambitie past binnen de afspraken van het IBP en het Nationaal Klimaatakkoord.

Haalbaar, mits

Eerste doorrekeningen laten zien dat de Wijchense ambities haalbaar zijn. Mits we een versnelling inzetten door de projecten op te pakken die u in het volgende hoofdstuk vindt. Maar dan moeten we ook alle zeilen bijzetten. En als we afwijken van de zaken die we in dit plan afspreken, moeten we elders méér doen aan duurzaamheid, om toch onze ambities waar te maken.

Opnieuw rekenen

De ambities en afspraken zorgen ervoor dat we als gemeente de wind in de rug voelen. Er wordt immers in diverse samenwerkingsverbanden en met allerlei organisaties samengewerkt aan dezelfde doelen. Maar de klimaatambities van de diverse overheden zijn niet met elkaar te vergelijken omdat elke overheid een andere rekenmethode hanteert. Het Nationaal Klimaatakkoord zorgt ervoor dat we de diverse ambities wel met elkaar kunnen vergelijken. Voor Wijchen zullen we de energietransitieopgave opnieuw berekenen, al dan niet in regionaal verband.

De plannen en projecten

Hoe gaan we de ambities bereiken?

Wijchen voert al jarenlang klimaatbeleid uit. Zo verstrekken we vanaf 2012 duurzaamheidsleningen voor particuliere huiseigenaren en sportverenigingen, is subsidie verstrekt voor het isoleren van particuliere woningen, is het Energieloket Duurzaam Wonen Plus sinds 2016 actief en realiseerden we 17 laadpalen voor elektrische voertuigen in het publiek domein. Denk ook aan de zonnepanelen op Arcus, de nul-op-de-meter-woningen in Hernen, en de gasloze en energieneutrale nieuwbouwwijk Tuin van Woezik veld A. Maar willen we de opgave van de energietransitie halen, dan moeten we versnellen.

Drie sporen

Die versnelling gaat langs de volgende drie sporen plaatsvinden:

Besparen van energie: het beïnvloeden van het gedrag en het treffen van fysieke maatregelen die het fossiele energieverbruik voorkomen of verminderen.

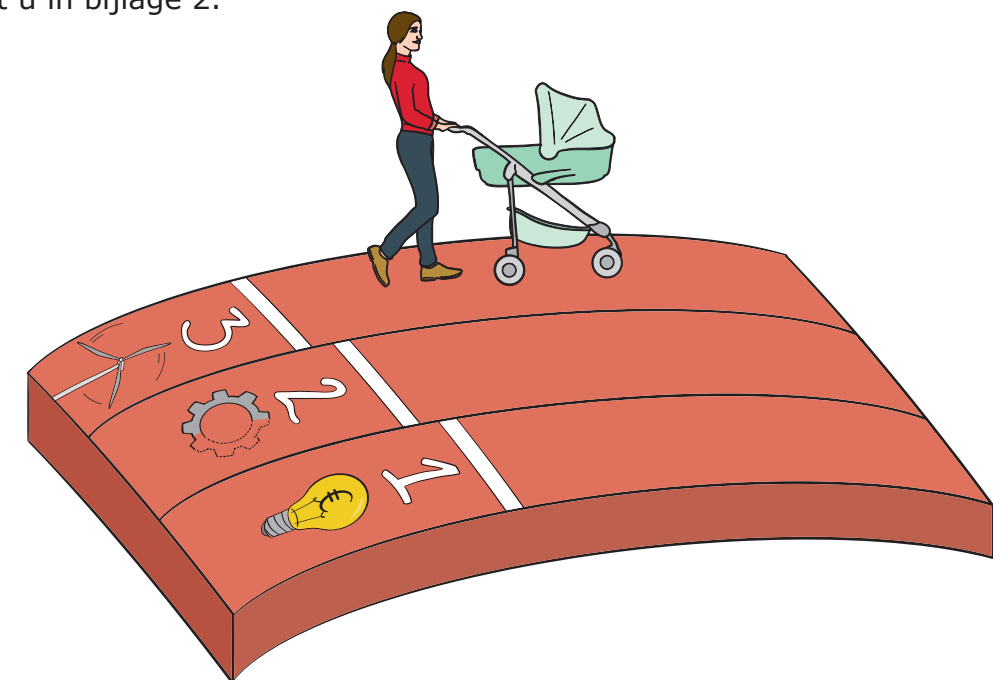

Aanpassen van het systeem: het veranderen van de fossiele energiesystemen in onze directe woon- en werkomgeving en in onze infrastructuur naar een schone en duurzame infrastructuur.

Duurzaam opwekken: het realiseren van duurzame energieprojecten, waardoor via wind, zon, biomassa, water en bodemwarmte nieuwe brandstoffen kunnen worden gebruikt.

Een verdiepende toelichting op besparen, aanpassen en duurzaam opwekken vindt u in bijlage 2.

Projectideeën uit de samenleving

Als basis voor de uitvoering in de komende jaren dienen de projectideeën die in 2017 zijn opgehaald. Enkele externe partijen zijn inmiddels aan de slag gegaan met deze project ideeën. Denk hierbij aan het initiatief van WindinWijchen (3 windturbines realiseren binnen de Gedragscode Windenergie Wijchen), en die van bedrijvenvereniging en parkmanager Bijsterhuizen (energieneutraal Bijsterhuizen), en die van Energiecoöperatie Leur e.o. of de werkgroep Duurzaamheid van Alverna (een project om bedrijfsdaken te gebruiken voor zonnepanelen).

Overige projecten

Daarnaast gaan we aan de slag met de projecten die passen binnen ons coalitieprogramma en gaan we door met de uitwerking van de regionale projecten in het kader van de Regionale Energie Strategie. Denk hierbij aan het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed, het inkopen van duurzame/ circulaire producten, bewustwordingscampagnes en acties gericht op huiseigenaren en het faciliteren van grootschalige duurzame opwek (windenergie en zonneparken). Een goed voorbeeld is de publiekscampagne Ons Groene gezicht, een digitaal platform vol ervaringsverhalen en ideeën vanuit inwoners.

De aanpak

We betrekken de belanghebbenden bij de verdere uitwerking. Voor de financiering wordt als dat mogelijk is, gebruik gemaakt van subsidies of de Investerings Agenda Arnhem Nijmegen Provincie. Wij gaan voor een optimale inzet van capaciteit en middelen. Hierbij werken we waar mogelijk samen met regiogemeenten. We zetten in op cofinanciering van projecten via subsidies van de regio, de provincie en het rijk.

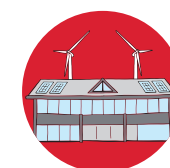
Prioritering

In Wijchen verbruiken we twee keer zoveel aardgas als elektriciteit, zo blijkt uit een analyse uit 2016. Dezelfde analyse laat ook zien dat het energieverbruik van bedrijven ongeveer twee keer zo hoog is als dat van de particuliere huiseigenaren. Deze zaken samen maken dat we prioriteit geven aan het verduurzamen van het aardgasverbruik door bedrijven. Als deze samenwerking moeizaam van de grond komt, kunnen we in het kader van de Wet Milieubeheer en de European Energy Directive, handhaving op energie bij bedrijven inzetten.

Tot de dingen die we als eerste oppakken behoren een plan voor het aardgasloos maken van een pilotwijk, kaders voor grootschalige zonneparken/ zonnevelden en de evaluatie van de gedragscode windenergie.

Het projectoverzicht

Dit zijn de projecten die we als gemeente voor 2023 gaan starten. In bijlage 3 is een compleet overzicht van elke project te vinden. Daarin vindt u per project ook de samenwerkingspartners en activiteiten.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Nick Derks en Titus Burgers

In 2023 ligt er een financieel meerjarenplan voor een betaalbare verduurzaming van alle gemeentelijke gebouwen die voldoen aan alle wettelijke eisen (EED en Wet Milieubeheer). Er zijn 3 gebouwen verduurzaamd.

Plan van aanpak voor energiemaatregelen bij bedrijven

Nick Derks en Titus Burgers

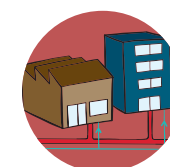
In 2023 hebben 100 bedrijven energiemaatregelen getroffen.

Handhaving op energie bij bedrijven

Paul Loermans en Titus Burgers

In 2023 is 60% van de bedrijven gehandhaafd op energie.

Warmtetransitie bedrijventerreinen

In 2023 is inzicht in de haalbaarheid van een warmtenet.

Duurzaam/ Circulair inkopen binnen gemeentelijke organisatie

Paul Loermans, Hans Verheijen en Titus Burgers

In 2023 is duurzaam inkoopbeleid vastgesteld, wordt minder afval geproduceerd, is een meerjarenplan vastgesteld voor verduurzaming eigen wagenpark, wordt 100% groene energie ingekocht voor gemeentelijke aansluitingen.

Realisering aardgasvrije, energieneutrale en circulair gebouwde nieuwbouw

Geert Gerrits en Titus Burgers

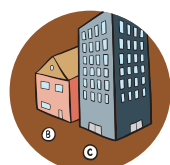
In 2023 is alle nieuwbouw die is vergund na 1 juli 2018 aardgasloos en energieneutraal gebouwd.

Gemeentebreed warmteplan voor bestaande woningbouw

Geert Gerrits en Titus Burgers

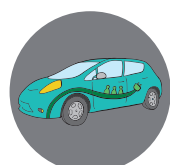
In 2021 is een warmteplan vastgesteld op basis van de pilotwijk. Uiterlijk 2023 is gestart met de uitvoering van het plan van aanpak van de pilotwijk.

Energiemaatregelen in Lokale Prestatie Afspraken

Geert Gerrits en Titus Burgers

In 2023 hebben alle woningen van corporaties gemiddeld minimaal label B en kantoren label C. Er zijn 12 vrijwillige energiecoaches actief.

Actieplan elektrisch vervoer

Paul Loermans en Titus Burgers

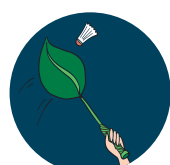
In 2023 zijn 2 pilots uitgevoerd voor elektrische deelauto's en staan er minimaal 30 elektrische laadpalen in het openbaar gebied.

Actieplan voor het nemen van energiemaatregelen door particuliere huiseigenaren

Geert Gerrits, Nick Derks en Titus Burgers

In 2023 is minimaal € 3.000.000,- aan minimaal 200 leningen verstrekt aan particuliere huiseigenaren.

Sportverenigingen verleiden tot het nemen van energiemaatregelen

Paul Loermans en Titus Burgers

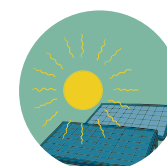
In 2023 zijn minimaal 7 stimuleringsleningen voor maximaal €1.000.000 verstrekt.

Acties en campagnes om huiseigenaren te stimuleren tot verduurzaming (bewustwording)

Hans Verheijen, Paul Loermans en Titus Burgers

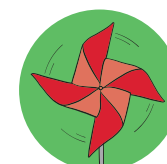
Jaarlijks 1.000 Wijchense huishoudens bewust maken van energietransitie.

Grootschalige zonne-energie mogelijk maken

Geert Gerrits, Paul Loermans en Titus Burgers

In 2023 is minimaal 30 hectare aan zonnenvelden gerealiseerd.

Faciliteren windenergie binnen de Gedragscode Windenergie Wijchen

Geert Gerrits, Paul Loermans en Titus Burgers

In 2021 is minimaal 1 windinitiatief gestart (minimaal 3 turbines).

Deelname aan Regionale Energie Strategie Arnhem-Nijmegen

Titus Burgers, Geert Gerrits, Paul Loermans, Nick Derks, Hans Verheijen

De bijdrage van de lokale ambitie aan de regionale ambitie afspreken en afstemming grootschalige duurzame energieprojecten met buurgemeenten.

Van afval naar grondstof

Titus Burgers, Paul Loermans, Nick Derks

Door vermindering van transportbewegingen, afvalpreventie en hergebruik afval energie besparen en CO2 uitstoot verminderen. Ook door het gebruik van afval als grondstof. Bijdrage leveren aan VANG doelstelling.

N.B. Er zijn natuurlijk meer Wijchense activiteiten die bijdragen aan de ambities. Er zijn immers ook partijen die duurzame maatregelen uitvoeren zonder betrokkenheid van de gemeente. Ze vallen buiten de scope van dit plan maar de resultaten worden wel inzichtelijk in 'Energie in Beeld' - deze website brengt de energiestroom overzichtelijk in beeld, waardoor we precies zien in welke gebieden bespaard kan worden.

Daarnaast werken we als gemeente op meer thema's dan alleen energie aan duurzaamheid. Denk aan water, afval en milieu. Deze thema's kennen hun eigen plannen, ook onder de noemer 'Samen naar een duurzaam Wijchen'. Op termijn ontstaat hieruit een bredere duurzaamheidsagenda.

De mensen

Wie zijn er betrokken?

Als gemeente geven wij natuurlijk zelf het goede voorbeeld door actief vorm te geven aan de ambities. Maar het uitvoeren van het nationaal klimaatakkoord is een zaak van iedereen. Alleen door samenwerking tussen de gemeente, inwoners, het bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en andere overheden bereiken we de doelen.

Projecten: de rol van de gemeente

Bij sommige projecten en activiteiten nemen we als gemeente het voortouw. Bijvoorbeeld door te investeren in het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en wagenpark. En door LED verlichting in te kopen voor straatverlichting. Bij andere projecten nemen andere partijen de leiding en is onze rol die van aanjager, facilitator, handhaver, financier of verbinder. Vanuit deze rol kan de gemeente een bijdrage leveren aan het smeden van coalities en samenwerkingsverbanden (lokaal en regionaal) en het stimuleren van lokale en bovenlokale initiatieven.

We leveren als gemeente ons aandeel in de vorm van kennis en kunde, het beschikbaar stellen van financiële middelen en een fysieke en relationele infrastructuur die van ambitie werkelijkheid kan maken.

Projecten: de rol van de samenwerkingspartners

In het overzicht van de projecten in bijlage 3 staan per project de betrokken partijen vermeld. Ook hier is sprake van verschillende rollen. Soms is een samenwerkingspartner initiatiefnemer, soms deelnemer. We maken bij de start van de projecten helder wat ieders rol is. De met de deelname gemoeide uren en kosten zijn voor rekening van de externe partijen zelf.

Inwoners

Inwoners hebben op veel manieren invloed op de energietransitie. In wat ze consumeren, in het produceren en verwerken van afval, als het gaat om huizen en auto's. Om onze inwoners bewust te maken van hun belangrijke rol bij het realiseren van onze ambitie, moeten we als gemeente investeren in informatie en in positieve prikkels.

Bedrijven

Bedrijven, zowel grote als kleine, verbruiken twee keer zoveel energie als inwoners. De grootverbruikers dienen binnen drie jaar over te stappen op alternatieve bronnen voor het aardgas dat uit Groningen komt. Sommige bedrijven hebben ook industriële restwarmte. Kortom, we moeten de bedrijven uitnodigen en uitdagen om samen te werken aan onze energieambitie. Samenwerking is de insteek, handhaving kan in tweede instantie aan de orde zijn.

De gemeenteraad

Als de gemeenteraad dit plan vaststelt, zijn daarmee de kaders voor de activiteiten rondom de energietransitie tot 2023 helder (kaderstellende rol). Duurzaamheidsthema's zijn volop in beweging. De raad wordt bij nieuwe majeure projecten/plannen geïnformeerd en afhankelijk van de impact of financiële consequenties wordt besluitvorming gevraagd. Controle op de voortgang gebeurt via de planning- en controlcyclus van programmabegroting, de kadernota en de rapportages (controlerende rol). Omdat de opgave groot is en de activiteiten zich op een breed vlak bevinden, richten we een duurzaamheidsparagraaf in. Zo krijgt het onderwerp de aandacht die het verdient.

Het college

In de nieuwe coalitie is duurzaamheid een regieportefeuille. Dit betekent dat de burgemeester en alle wethouders op dit gebied hun verantwoordelijkheid nemen binnen hun eigen portefeuille. Bij de projecten staan daarom steeds minimaal twee verantwoordelijk wethouders benoemd.

De Werkorganisatie Druten Wijchen

Een ambtelijke werkgroep bewaakt de integrale samenhang onder leiding van de aan te stellen programmamanager duurzaamheid. De werkgroep bestaat uit ambtenaren uit de bij de opgave betrokken beleidsvelden. Zo kan afstemming plaatsvinden met andere relevante beleidsontwikkelingen zoals toekomstbestendig bouwen of circulaire economie.

De Werkorganisatie Druten Wijchen

De duurzaamheid programmamanager bewaakt integrale samenhang (samen met werkgroep). Deze coördineert, stuurt, onderhoudt contacten en stemt af.

De gemeenteraad

Zij stellen kaders vast en controleert de voortgang. Soms nemen ze het voortouw, soms nemen andere partijen de leiding en is hun rol die van aanjager, facilitator, financier, handhaver of verbinder.

Het college van B&W

Duurzaamheid is een regieportefeuille. De burgemeester en wethouders nemen hun verantwoordelijkheid binnen hun eigen portefeuille.

Samenwerkingspartners

Soms is een partner initiatiefnemer, soms deelnemer. Bij de start van de projecten is ieders rol helder.

Gemeente aandeel: kennis en kunde, financiële middelen en een fysieke en relationele infrastructuur.

Bij de start van projecten wordt ieders rol helder gemaakt. De met de deelname gemoeide uren en kosten zijn voor rekening van de externe partijen zelf.

Inwoners en bedrijven

Beiden hebben invloed op de energietransitie.

De middelen

Waarmee gaan we de ambities bereiken?

De opgave is groot en we hebben ambities. Op dit moment lopen we achter op onze ambities. En zonder programma, menskracht, coördinatie of financiële middelen kunnen we als gemeente Wijchen de projecten niet de steun in de rug bieden om tot versnelling te komen. En dan wordt de ambitie energieneutraal te zijn niet gehaald. Wat is er nodig?

De financiën

In 2018 zijn de geraamde kosten voor uitvoering van energieprojecten gedekt door het huidige beschikbare budget (de reserve duurzaamheid van ongeveer € 200k) en het structureel beschikbare budget van € 25k. Vanaf 2019 zijn deze budgetten voor uitvoering van het plan ontoereikend om de kosten te dekken.

Voor alle in het plan genoemde projecten is een globale berekening gemaakt voor de benodigde financiële middelen. Voor de periode 2019 tot 2023 is een structureel bedrag geraamd voor de projecten van € 200k. De reserve duurzaamheid wordt eerst opgemaakt voordat gebruik wordt gemaakt van het structureel bedrag.

Het extra benodigde structurele budget voor de periode 2019 tot 2023 wordt via de begroting aangevraagd. De inzet van extra geld door de gemeente kan een positieve spin-off krijgen bij de aanvraag van subsidies. De provincie Gelderland stelt bijvoorbeeld in 2018 en 2019 subsidies beschikbaar voor het 'Energieket' en voor het project 'Wortel en stok'. De provincie Gelderland werkt in de regel vanuit het principe van co-financiering. De Wijchense euro kunnen er dus met hulp van de provincie twee worden. Het is natuurlijk nooit zeker of subsidie ook wordt toegekend.

Daarnaast wordt in het kader van de IBP afspraken extra budget uitgekeerd aan de gemeente via het gemeentefonds. De ondersteuning van de voorzitter van PFO Duurzaamheid (0,4 fte) wordt vanaf 2019 door de regiegemeenten betaald.

Uiteraard zijn deze middelen een inschatting op basis van de bekende projecten. Als blijkt dat bij uitvoering substantiële verschillen optreden met de inschatting van dit moment dan leggen we deze beslissing separaat voor aan de raad.

Bij het ramen van de kosten is geen rekening gehouden met extra projecten die we mogelijk oppakken, wanneer uit de tussenevaluatie in 2020 blijkt dat onze inspanningen achter blijven bij de landelijke doelstellingen.

De menskracht bij de samenwerkingspartners

Een deel van de projecten in dit plan is al van start gegaan. In het projectplan is in kaart gebracht wat alle betrokken partijen bijdragen aan menskracht. Een deel van de projecten moet nog starten en ook daar wordt de inzet van alle betrokken zo goed als mogelijk is, berekend en opgenomen. De inzet van onze samenwerkingspartners is voor eigen rekening van de betreffende organisaties.

De menskracht in de Werkorganisatie Druten Wijchen

Bij de projecten zijn veel verschillende taakvelden en dus veel verschillende collega's betrokken. Door een strakke aansturing vanuit de programmamanager wordt de komende jaren voldoende capaciteit vrijgemaakt bij de diverse bestaande teams zoals Beheer Gemeentelijk Vastgoed, Strategische Projecten, Gebiedsinrichting en Milieu en Gebiedsontwikkeling. Zo zal de huidige formatie binnen de Werkorganisatie Druten Wijchen voor de beleidsadviseur duurzaamheid worden uitgebreid tot 2 formatieplaatsen. Hierdoor wordt de ondersteuning geborgd van de voorzitter van PFO Duurzaamheid van de regio Arnhem Nijmegen (onze wethouder duurzaamheid). De huidige taak voor energiebeheer van de medewerker gebouwen en installaties wordt uitgebreid tot 1 fte.

De menskracht – programmamanager

Om de projecten in dit plan gestructureerd en gecoördineerd aan te pakken en onze ambities te halen, is het aanstellen van een programmamanager duurzaamheid noodzakelijk. Deze programmamanager is verantwoordelijk voor de coördinatie van en sturing op de projecten, signaleert koppelkansen met andere beleidsterreinen, is verantwoordelijk voor een overall programmaplanning en de bewaking en bijstelling daarvan, voor het meten van de doelstellingen, voor de afstemming met de portefeuillehouders en met de collega's. Hij onderhoudt de contacten met de externe belanghebbenden en zorgt voor de interne en externe communicatie. Deze communicatie is zodanig omvangrijk dat extra ondersteuning van belang is.

De menskracht – communicatie

De energietransitie is niet alleen een fysiek veranderingsproces, maar ook een sociaal technisch en financieel veranderingsproces. Iedereen moet meedoen. Om andere partijen in beweging te krijgen is veel, zorgvuldige communicatie nodig. Zowel naar binnen gericht als naar buiten, zowel strategisch als operationeel. Door de toegenomen politieke afspraken en om inwoners en lokale partijen in beweging te krijgen (via Groene Gezicht), is extra formatie gewenst. Deze extra formatie is ook opgenomen in het strategisch milieucommunicatieplan.

De planning

Hoe zien de komende jaren eruit?

Een dynamisch akkoord

Dit akkoord is een levend document. Er moet ruimte zijn voor aanpassing en bijstelling in het geval van nieuwe ontwikkelingen en plannen. Daarom evalueren we de tussentijdse resultaten in 2020 en de eindresultaten in 2023. De evaluatie van eindresultaten valt samen met het Nationaal Energieakkoord. Vanaf dat moment bepalen we de ambitie opnieuw.

Planning van de projecten

Van de vijftien projecten is een aantal gestart. Een ander deel moet nog starten. De aan te stellen programmamanager duurzaamheid levert een integrale planning op van de projecten. Daarin zijn alle mijlpalen per project opgenomen. De programmamanager bewaakt ook deze planning.

Vinger aan de pols

We rapporteren over de voortgang in de duurzaamheidsparagraaf van de programmarapportages die de gemeenteraad vier maal per jaar ontvangt. Voor een uitgebreidere toelichting is een informatiebijeenkomst geschikt. Die organiseren we als daaraan behoefte is.

2018

- aanstellen programmamanager Duurzaamheid
- start projecten (voor zover nog niet gestart)
- rapportage via planning- en controlcyclus (duurzaamheidparagraaf)

2019

- rapportage via planning- en controlcyclus (duurzaamheidparagraaf)

2020

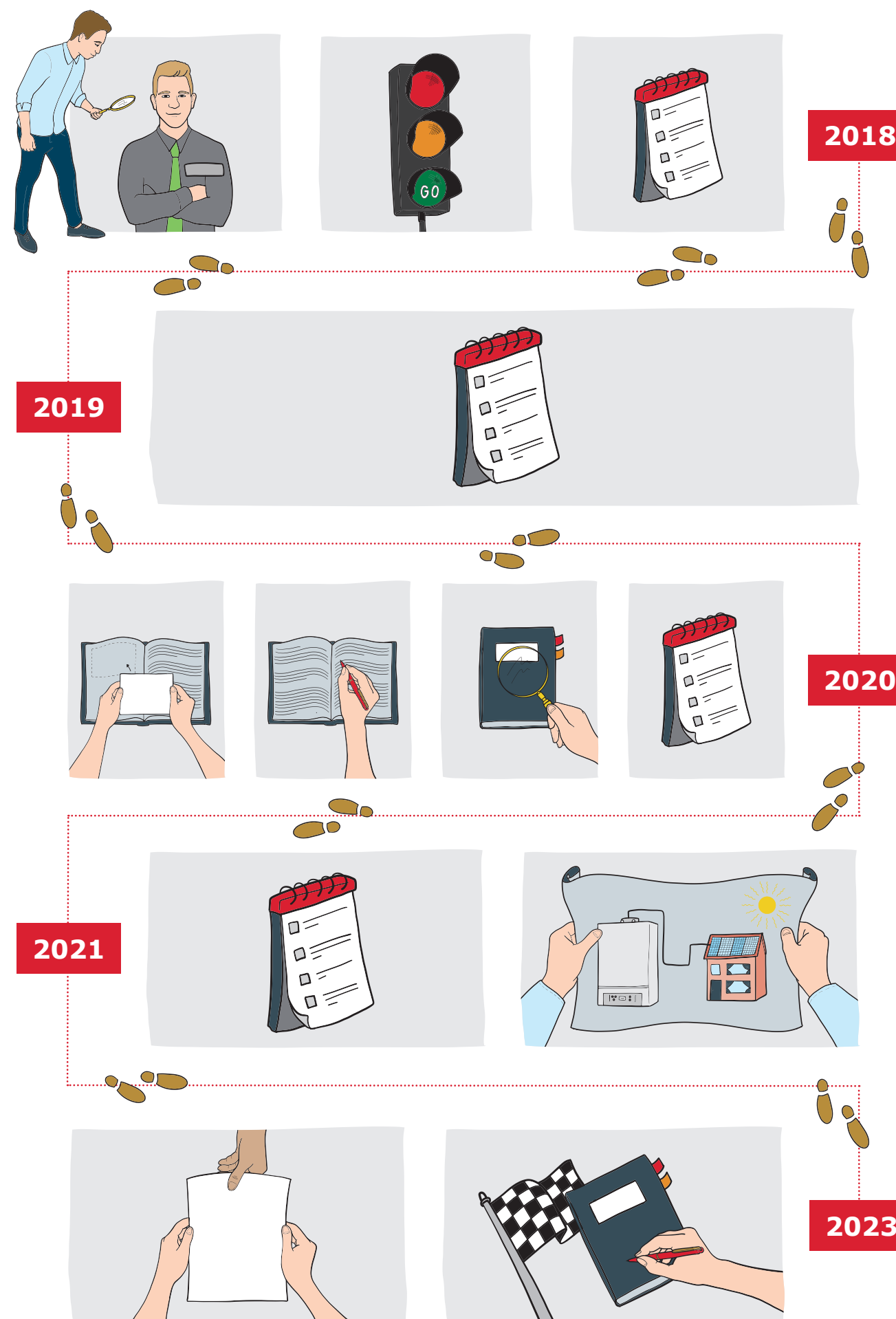
- rapportage via planning- en controlcyclus (duurzaamheidparagraaf)
- tussentijdse evaluatie + bijstelling
- zo nodig aanpassing klimaatakkoord
- opname Regionale Energie Strategie in omgevingsbeleid

2021

- rapportage via planning- en controlcyclus (duurzaamheidparagraaf)
- uiterlijk januari 2021: de raad heeft een warmteplan vastgesteld

2023

- eindevaluatie
- advies vervolg

Bijlagen

Bijlage 1: een toelichting op het IBP

Het Interbestuurlijk Programma (IBP) is deze kabinetsperiode gestart. Het doel van het IBP is dat alle overheden in Nederland intensief samenwerken aan de grote maatschappelijke opgaven. Want de opgaven zijn zo groot dat de oplossing niet meer binnen het bereik van één overheid ligt.

Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen starten daarom met een interbestuurlijk programma en een gezamenlijke agenda.

In het IBP staan de volgende negen maatschappelijke opgaven centraal:

- Samen aan de slag voor het klimaat
- Toekomstbestendig wonen
- Regionale economie als versneller
- Naar een vitaal platteland
- Merkbaar beter in het sociaal domein
- Nederland en migrant goed voorbereid
- Problematische schulden voorkomen en oplossen
- Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
- Passende financiële verhoudingen
- Overkoepelende thema's

De duurzaamheidsopgave zit uiteraard vooral in opgave 1, maar ook in 2 en 4.

In februari 2018 werd de opzet van het IBP ondertekend door vertegenwoordigers van alle betrokken overheden. Sindsdien zijn verschillende werkgroepen gestart met het uitwerken van de opgaven en het opstellen van een agenda. De Nederlandse gemeenten ontvangen ook geld om de opgaven uit te voeren.

In het najaar van 2018 wordt helder wat die agenda precies inhoudt. We leggen de agenda dan naast de gemeentelijke plannen. We bepalen of en hoe die moeten worden aangevuld en bijgesteld en wat dat financieel betekent.

Bijlage 2: een toelichting op besparen, aanpassen en opwekken

Besparen

Hoe kunnen we zorgen voor minder verbruik en minder verspilling van fossiele brandstoffen?

Huiseigenaren en bedrijven hebben meer stimulans nodig om energie-maatregelen te nemen. Het aardgasloos maken van de wijken biedt hiervoor kansen. Als huiseigenaren moeten overstappen op een duurzaam energieconcept is veel voorlichting nodig. Daarnaast helpen financiële prikkels zoals subsidies, leningen of gezamenlijke inkoop om de overstap aantrekkelijker te maken.

Aanpassen

Welke aanpassingen zijn noodzakelijk in onze directe woon- en werk-omgeving (inclusief in onze vervoerssystemen) om te verduurzamen (ofwel geen fossiele brandstoffen zoals aardgas of benzine te gebruiken)?

Nederland heeft een uitstekend leidingenstelsel voor aardgas en elektriciteit die afkomstig is van energiecentrales die draaien op fossiele brandstoffen. De overstap van aardgas naar een nieuwe brandstof vergt veel gedragsverandering (andere manier van koken en van huis verwarmen). Gebruikers moeten worden voorgelicht over de alternatieven via mediacampagnes. Ook moeten ze geprikkeld worden om te investeren in nieuwe installaties (want cv-ketels verdwijnen op termijn). Daarnaast dient de overheid samen met stakeholders op gebiedsniveau haalbaarheidsstudies uit te voeren naar nieuwe duurzame energieleidingen (bijvoorbeeld warmtenetten of een verzwaring van het bestaande elektriciteitsnet door het gebruik van warmtepompen). Dat vergt veel overleg en financiële middelen. De rol van de traditionele grote energiebedrijven zoals NUON en Eneco verandert en er zullen steeds meer lokale energie coöperaties ontstaan van wijkbewoners.

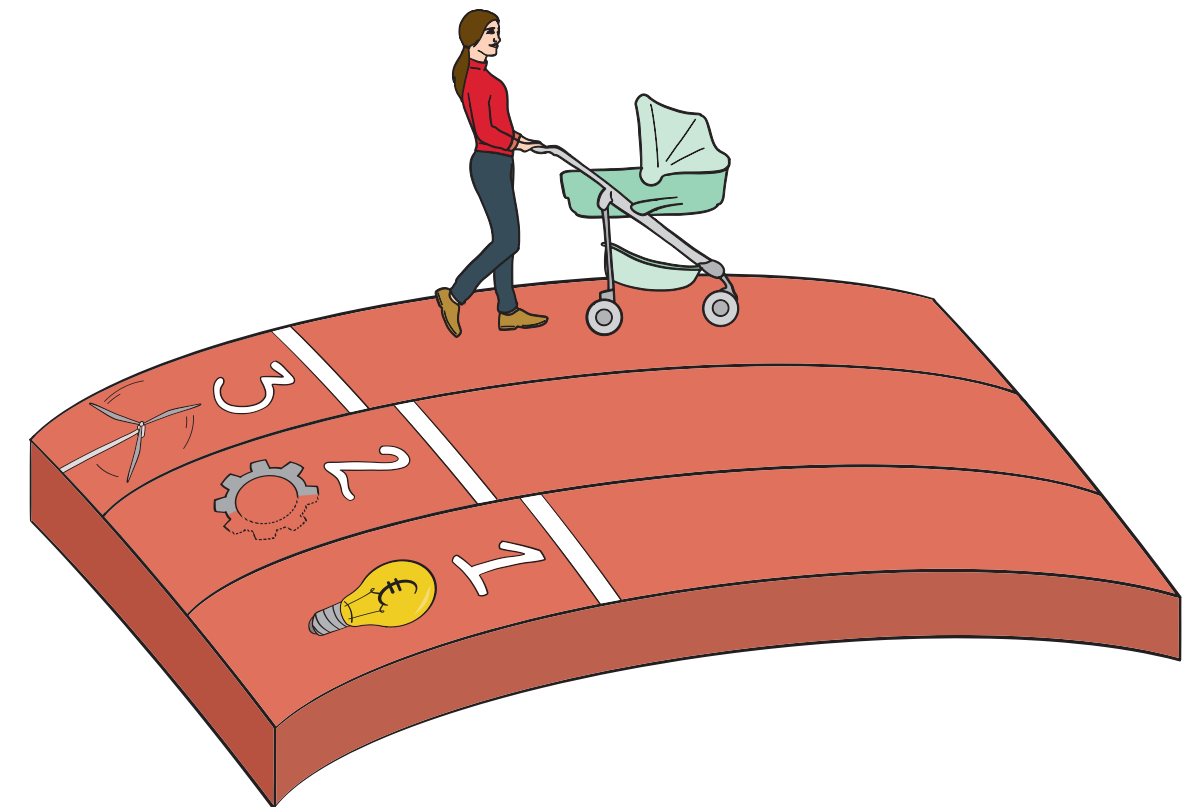
Opwekken

Hoe zetten we nieuwe brandstoffen (wind, warmte, zon, biomassa) in om de energiedoelstellingen te halen (energietransitie)?

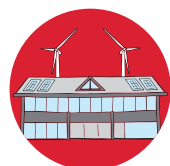
Duurzame energie gaat over energie uit natuurlijke bronnen: biomassa, zon, wind, bodem en water. Deze bronnen leveren elektriciteit, (bio)gas en warmte, of een combinatie daarvan. Door gebruik te maken van duurzame, hernieuwbare energie hebben we minder energie uit fossiele bronnen nodig. De voorraad kolen, olie en gas raakt ooit op en verbranding van fossiele brandstoffen schaadt het milieu.

Het realiseren van duurzame energieprojecten zoals windenergie, zonnenvelden of elektrische laadpalen, hebben een ruimtelijke impact. De stimulering van deze hernieuwbare energiebronnen moet daarom zorgvuldig gebeuren, waarbij rekening gehouden moet worden met diverse belangen (grondeigenaren, buurtbewoners, investeerders, het publiek belang).

Om energieneutraal te zijn dient de gemeente de negatieve ruimtelijke impact zoveel mogelijk te voorkomen. Uit eerder onderzoek blijkt dat het op middellange termijn nodig is om grootschalige duurzame energie opwek projecten te realiseren. De gemeente moet samen met de stakeholders op zoek gaan naar de hiervoor geschikte locaties.

Bijlage 3: de projecten

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Betrokken portefeuillehouders: Nick Derks en Titus Burgers

Doelen

In 2023 ligt er een financieel meerjarenplan voor een betaalbare verduurzaming van alle gemeentelijke gebouwen die voldoen aan alle wettelijke eisen (EED en Wet Milieubeheer). Er zijn 3 gebouwen verduurzaamd.

Betrokken partijen

ODRN (Omgevingsdienst Regio Nijmegen), energieadviseurs, GEA (Gelders Energie Akkoord), provincie, BNG, Energiecoöperatie Leur e.o.

Activiteiten

2019

- EED rapport als basis voor meerjaren financieringsplan van gemeentelijke gebouwen.
- MFA Batenburg energieneutraal en aardgasloos opleveren.
- Meenemen energiemaatregelen bij groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen.
- Meenemen energiemaatregelen bij renovatie kasteel.
- Energiebeheerder aanstellen die verbruik energie van gemeentelijke gebouwen analyseert en koppelt aan energie inkoop.

2020

- Analyserapport energieverbruik gemeentelijke gebouwen.

2022

- Tweede EED audit uitvoeren voor gemeentelijke aansluitingen en wagenpark.

Plan van aanpak voor energiemaatregelen bij bedrijven

Betrokken portefeuillehouders: Nick Derks en Titus Burgers

Doelen

In 2023 hebben 100 bedrijven energiemaatregelen getroffen.

Betrokken partijen

ODRN, MKB wijchen, Voorzittersvereniging Bijsterhuizen en Wijchen Oost, energieadviseurs, provincie, bedrijven, Energiecorporatie Leur eo.

Activiteiten

2018

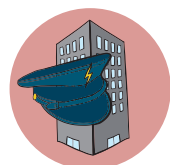
- Faciliteren project energieneutraal Bijsterhuizen (aanbieden energiescans). ODRN start handhaving op energie bij bedrijven zodat wordt voldaan aan wet Milieubeheer of European Energy Directive (EED).
- Faciliteren Energiecorporatie Leur eo bij realisatie zonnepanelen op bedrijfsdaken in Bergharen.
- Deelname aan regionaal project verduurzaming bedrijven(terreinen).
- Inventarisatie van de behoefte bij bedrijven voor een stimuleringslening voor duurzame energiemaatregelen.

2019

- Plan van aanpak maken en uitvoeren voor het stimuleren van minimaal 100 bedrijven tot het nemen van energiemaatregelen. Hierbij opgedane ervaringen en resultaten meenemen van bovengenoemde projecten.
- Onderzoek starten naar een stimuleringslening voor duurzame energiemaatregelen, bij voldoende interesse hiernaar van bedrijven.
- Bedrijven die niet willen meewerken, op grond van wet Milieubeheer handhaven op hun energieverbruik.
- Advisering bij revitalisering Wijchen Oost.

2022

- Evaluatie stimuleringsmaatregelen bij bedrijven.

Handhaving op energie bij bedrijven

Betrokken portefeuillehouders: Paul Loermans, Nick Derks en Titus Burgers

Doelen

In 2023 is 60% van de bedrijven gehandhaafd op energie.

Betrokken partijen

ODRN, MKB Wijchen, Voorzittersvereniging Bijsterhuizen en Wijchen Oost.

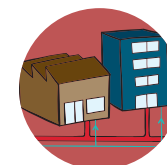
Activiteiten

2018

- Start handhaving op Bedrijventerrein Bijsterhuizen. Tot 2021 handhaaft ODRN de geselecteerde MKB bedrijven op energie.

2022

- Evaluatie handhavingsbeleid op energie van ODRN inclusief advies aan voor nieuwe raadsperiode.
- De resultaten van ODRN meenemen voor revitaliseren bedrijventerrein Wijchen Oost.

Warmtetransitie bedrijventerreinen

Betrokken portefeuillehouders: Nick Derks en Titus Burgers

Doelen

In 2023 is inzicht in de haalbaarheid van een warmtenet.

Betrokken partijen

ODRN, MKB Wijchen, Voorzittersvereniging Bijsterhuizen en Wijchen Oost, parkmanager, warmteregisseur, Alliander, bedrijven, provincie, Waterschap.

Activiteiten

2019

- In samenspraak met bedrijvenvereniging Bijsterhuizen en ODRN stakeholdersanalyse maken.
- Uitnodigen en verleiden van bedrijven op Bijsterhuizen om deel te nemen aan onderzoek naar de haalbaarheid van een collectief warmtesysteem.
- Bij voldoende interesse een projectvoorstel maken.
- Volgen ontwikkelingen met betrekking tot open warmtenetten.

2020

- Indien besturen akkoord zijn, een intentieovereenkomst ondertekenen en starten met uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek.
- Indien zinvol een subsidieregeling ontwikkelen voor bedrijven ter stimulering van afgifte warmte en voor koppelen aan en warmtenet.
- Volgen landelijke ontwikkelingen met betrekking tot warmtenetten.

2021

- Indien een collectief warmtesysteem haalbaar is een vervolgaanpak opstellen.
- Aansluiting op warmtenet Nijmegen hierbij meenemen.

2022

- Indien bestuurlijk akkoord, vervolgaanpak uitvoeren.

Duurzaam/Circulair inkopen binnen gemeentelijke organisatie

Betrokken portefeuillehouders: Paul Loermans, Hans Verheijen en Titus Burgers

Doelen

In 2023 is duurzaam inkoopbeleid vastgesteld, wordt minder afval geproduceerd, is een meerjarenplan vastgesteld voor verduurzaming eigen wagenpark, wordt 100% groene energie ingekocht voor gemeentelijke aansluitingen.

Betrokken partijen

Regio AN, auto-leveranciers, PIANOo (expertisecentrum aanbesteding), GEA tafel voorbeeldige overheid.

Activiteiten

2018

- Werven inkoper en volgen landelijke en provinciale ontwikkelingen.
- Deelname aan regionaal project 'verduurzaming eigen wagenpark'.

2019

- Openbare verlichting op natuurlijke momenten vervangen door LED.
- Aanschaf/lease elektrische dienstauto's voor kantoren.
- Vervangingsplan ter verduurzaming van eigen wagenpark.
- Deelname aan regionaal project energie inkoop.
- Bouwprojecten worden duurzaam en circulair aanbesteed.

Realisering aardgasvrije, energieneutrale en circulair gebouwde nieuwbouw

Betrokken portefeuillehouders: Geert Gerrits en Titus Burgers

Doelen

In 2023 is alle nieuwbouw die is vergund na 1 juli 2018 aardgasloos en energieneutraal gebouwd.

Betrokken partijen

Projectontwikkelaars, Alliander, GEA tafel Wonen, particuliere initiatiefnemers.

Activiteiten

2018

- Volgen (juridische, technische en beleidsmatige) ontwikkelingen op gebied van energie en circulair bouwen.
- Projectontwikkelaars adviseren over financiële regelingen.
- Kopers van nieuwbouwwoningen wijzen op duurzaamheidslening.

2019

- Evaluatie aanpak Tuin van Woezik veld A.
- Stimuleren aardgasvrije en energieneutrale nieuwbouw bij herstructureringsopgaven zoals Tussen Kasteel en Wijchens Meer, Hart van Zuid.
- Haalbaarheid onderzoeken van circulaire nieuwbouw.

2020

- Indien haalbaar, een pilot starten voor nieuwbouw die energieneutraal, gasloos en circulair wordt gebouwd.

2022

- Raadsvoorstel over evaluatie gerealiseerde bouwprojecten.

Gemeentebreed warmteplan voor bestaande woningbouw

Betrokken portefeuillehouders: Geert Gerrits en Titus Burgers

Doelen

In 2021 is een warmteplan vastgesteld op basis van de pilotwijk. Indien haalbaar, uiterlijk 2023 starten met de uitvoering van het plan van aanpak van de pilotwijk.

Betrokken partijen

Talis, De Kernen, Accio, Woonbond, adviseurs, huurders, Alliander, bouwbedrijven, Waterschap, GEA, Waterleidingsbedrijf, installateurs.

Activiteiten

2019

- Plan van aanpak vaststellen voor de geselecteerde pilotwijk (met draagvlak stakeholders). Daarbij Wijk van de Toekomst en de Woonagenda subregio Nijmegen betrekken.

2020

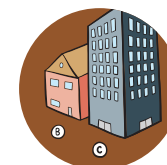
- Start uitvoering plan van aanpak van de pilotwijk en start opstellen van het gemeentebreed warmteplan.

2021

- Warmteplan vastgesteld op basis van aanpak pilotwijk.

2022

- Raadsvoorstel over evaluatie.

Energiemaatregelen in Lokale Prestatie Afspraken

Bestaande portefeuillehouders: Geert Gerrits en Titus Burgers

Doelen

In 2023 hebben alle woningen van corporaties gemiddeld minimaal label B en kantoren label C. Er zijn 12 energiecoaches (vrijwilligers) actief.

Betrokken partijen

Talis, De Kernen, Accio, Woonbond, adviseurs.

Activiteiten

2018

- Alliander, gemeente en woningbouw verenigingen selecteren pilotwijk om aardgasvrij te maken.
- Talis biedt 100 Huisbaasjes gratis aan huurders.
- Gemeente leidt energiecoaches op die huurders ondersteunen bij gebruik van energiemanager Huisbaasje van Consumentenbond.

2019

- Opstellen plan van aanpak voor de pilot aardgasloze wijk.
- Een investeringsplan maken en afstemmen met Alliander en GRP.
- IBP tafel Toekomstbestendig Wonen volgen.

2020

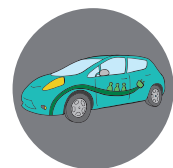
- Met corporaties afspraken maken over bijdrage aan gemeentelijk warmteplan en over financiële arrangementen voor creëren draagvlak bij huurders.

2021

- Idem

2022

- Evaluatie totstandkoming warmteplan.

Actieplan elektrisch vervoer

Betrokken portefeuillehouders: Paul Loermans en Titus Burgers

Doelen

In 2023 zijn 2 pilots uitgevoerd voor elektrische deelauto's en staan er minimaal 30 elektrische laadpalen in het openbaar gebied.

Betrokken partijen
Alliander, GEA
tafel mobiliteit,
leefbaarheidsgroepen,
Energiecoöperatie Leur
e.o.

Activiteiten

2018

- Opnemen paragraaf over energietransitie in de gestartte actualisatie van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan.

2019

- Onderzoek naar en visie vaststellen op de toename van het elektrisch vervoer (inclusief elektrische fietsen).
- Inventariseren juridische mogelijkheden voor het realiseren van laadpalen.
- Evaluatie pilot elektrische deelauto van de gemeente.

2020

- Start 2 pilots met elektrische deelauto's (voor een wijk en een kern).
- Locaties inventariseren in openbaar gebied voor elektrische laadpalen.

2021

- Campagne op Bijsterhuizen ter stimulering van elektrische fietsen voor woon-werkverkeer.
- Selecteren bedrijf die laadpalen gaat realiseren.

2022

- Evaluatie pilot elektrische deelauto's en campagne elektrische fietsen.
- Bij voldoende interesse in elektrische deelauto's, een plan van aanpak opstellen.

Actieplan voor het nemen van energiemaatregelen door particuliere huiseigenaren

Betrokken portefeuillehouders: Geert Gerrits, Nick Derks en Titus Burgers

Doelen

In 2023 is minimaal €3.000.000,- voor minimaal 200 leningen verstrekt aan particuliere huiseigenaren.

Betrokken partijen
Loket Duurzaam Wonen
plus, SVn, Wijchens
bedrijfsleven, Alliander.

Activiteiten

2018

- Uitvoering actieplan voor particuliere huiseigenaren.
- Jaarlijks toetsen duurzaamheidsleningen.

2019

- Deelname aan regionaal project voor gebouwde omgeving.
- Evaluatie duurzaamheidslening en eventueel aanpassen Verordening (inclusief verhogen budget).
- Onderzoek naar verbreding en integratie van de lening met blijverslening.
- Actieplan opstellen om particuliere huiseigenaren te stimuleren tot het nemen van energiemaatregelen. Hierbij ervaringen meenemen van het loket Duurzaam Wonen plus en appeltaartgesprekken. Bedrijven uit Wijchen worden tijdens een bijeenkomst uitgenodigd om aantrekkelijke maatregelen aan te bieden.
- Bijeenkomst met energieloket organiseren in 10 kernen en wijken.
- Toetsen duurzaamheidsleningen.

2020

- Uitvoeren actieplan zoals het organiseren van 10 bijeenkomsten organiseren voor huiseigenaren.

2022

- Evaluatie duurzaamheidsleningen.

Acties en campagnes om huiseigenaren te stimuleren tot verduurzaming (bewustwording)

Betrokken portefeuillehouders: Hans Verheijen, Paul Loermans en Titus Burgers

Doelen

Jaarlijks 1.000 Wijchense huishoudens bewust maken van energietransitie.

Betrokken partijen

Sportverenigingen, scholen, inwoners, klimaatverbond, kinderraad, leefbaarheids-groepen, bedrijven, loket duurzaam wonen+, Technovium Junior, regio A-N.

Activiteiten

Jaarlijks

- Faciliteren werkgroep Duurzaamheid van DOP Alverna en leefbaarheids-groepen, bij acties gericht op bewustwording.

2019

- Deelname aan een landelijke campagne.
- Artikelen via social media en het Groene Gezicht.
- Informatiebijeenkomst organiseren.
- Deelname aan regionaal bewustwordings-project gebouwde omgeving.

2020

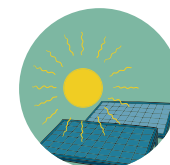
- Scholenwedstrijd organiseren i.s.m. kinderraad en Technovium Junior.

2021

- Gedragscampagne gericht op voertuigen.

2022

- Evaluaties campagnes.

Grootschalige zonne-energie mogelijk maken

Betrokken portefeuillehouders: Geert Gerrits, Paul Loermans en Titus Burgers

Doelen

In 2023 is minimaal 30 hectare aan zonnenvelden gerealiseerd.

Betrokken partijen

ZLTO, initiatiefnemers, Alliander, Gea tafel grootschalige opwek.

Activiteiten

2018

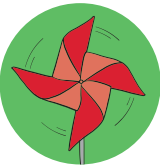
- Inventariseren voorbeelden en selectie adviesbureau.

2019

- Beleid en vlekkenkaart vaststellen (waar mag wel en niet worden gerealiseerd) voor zonnenvelden op water, grondgebonden zonnenvelden, en grote bedrijfsdaken.
- Deelname aan regionale ruimteateliers.
- Wijchense Initiatieven toetsen op beleid.

2022

- Evaluatie en afstemming in regionaal verband inclusief
- raadsvoorstel voor nieuwe raadsperiode.

**Faciliteren windenergie binnen de Gedragscode
Windenergie Wijchen**

Betrokken portefeuillehouders: Geert Gerrits, Paul Loermans
en Titus Burgers

Doelen

In 2021 is minimaal
1 windinitiatief gestart
(minimaal 3 turbines).

Betrokken partijen

Gelderse Milieu en Natuur
Federatie, regio A-N,
Bedrijvenvereniging
Bijsterhuizen,
initiatiefnemers van
windprojecten, LBG,
werkgroep Gedragscode.

Activiteiten

2018

- Faciliteren WindinWijchen ogv
Gedragscode (raadsvoorstel over
principebesluit).

2019

- Evaluatie Gedragscode.
- Deelname aan ruimteateliers in het kader
van de regionale energie strategie.
- Inventarisatie en faciliteren wind-
initiatieven in Wijchen conform de
gedragscode. En afstemmen met
buurgemeenten.

2020

- Toetsen windinitiatieven op grond van
de eventuele nieuwe Gedragscode
Windenergie.

2022

- Evaluatie Gedragscode Windenergie
Wijchen en raadsadvies voor nieuwe
raadsperiode.

Regionale Energie Strategie

Betrokken portefeuillehouders: Titus Burgers, Geert Gerrits,
Paul Loermans, Nick Derks, Hans Verheijen

Doelen

De bijdrage van de lokale
ambitie aan de regionale
ambitie afspreken en
afstemming grootschalige
duurzame energieprojecten
met buurgemeenten.

Betrokken partijen

Regiogemeenten,
provincie, regio Arnhem-
Nijmegen, stakeholders
zoals Alliander en
waterschap.

Activiteiten

Jaarlijks

- Deelname aan regionale bestuurlijke
overleggen.
- Deelname aan regio- en ruimteateliers.
- Deelname aan GEA tafel regionale
samenwerking (bijvoorbeeld afspraken
over monitoring).
- Deelname aan regionale projecten.
- Monitoring resultaten i.s.m. Gelders
Energie Akkoord.

2019

- RES afgerond en aanbod aan minister.

2020

- Uitvoering RES met stakeholders.

2021

- RES afspraken voor Wijchen opnemen
in omgevingsplan.

Van afval naar grondstof

Betrokken portefeuillehouders: Titus Burgers, Paul Loermans en Nick Derks

Doelen

Door vermindering transportbewegingen, afvalpreventie en hergebruik afval energie besparen en CO2 uitstoot verminderen. Ook door het gebruik van afval als grondstof. Bijdrage leveren aan VANG doelstelling.

Betrokken partijen

Regiogemeenten, provincie, regio Arnhem-Nijmegen, stakeholders zoals Alliander en waterschap, winkels, DAR, LBG, gezondheidsinstellingen, agrariërs, warmteregisseur en ZLTO.

Activiteiten

2018

- Faciliteren project 'korte voedselketens' die agrarische restproducten als nieuwe producten dicht bij de consument wil brengen.

2019

- Onderzoek naar deelname provinciale agenda 'vitaal platteland'.
- Bij revitalisering bedrijventerrein Wijchen Oost rekening houden met het plaatsen van bedrijven waarvan afval als grondstof kan dienen.
- Inventarisatie en onderzoek naar inzet gemeentelijke groenstromen als biomassa (al dan niet in regionaal verband).
- Opstellen afvalbeleid om VANG doelstelling te realiseren.

2020

- Faciliteren en monitoren project 'korte voedselketens' en uitvoeren VANG beleid.
- Onderzoek naar de haalbaarheid van de inzet van de gemeentelijke groenstromen als biomassa.

2021

- Bij positief resultaat een biomassaproject opstellen en uitvoeren.

2022

- Evaluatie resultaten van bovengenoemde activiteiten.

Uitgave gemeente Wijchen
september 2018